Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henrich Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ insertiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o serea 10 cr. v. a. séu 30 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta" ese în fiă-care ḍi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., Pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 135. Brașovŭ, Sâmbătă 16 (28) Iunie 1890.

O cestiune controversată de competență.

I.

Brașovŭ, 15 Iunie st. v.

Este cunoscutŭ cetitorilorŭ noștri, că sinodulŭ parochialŭ gr. or. dela biserica St. Nicolae din Brașovŭ a fostŭ adresatŭ Escelenței Sale Metropolitului Mironŭ Romanul o rugare, în care a datŭ viuă espresiune marei sale îngrijirĭ față cu dispositiunile proiectului de lege asupra asilurilorŭ de copii, ce s'a presentatŭ dietei, dispositiunĭ deopotrivă periculóse pentru biserica română și neamulŭ românescŭ.

Este asemenea cunoscută circulara, prin care Escelența Sa Metropolitulŭ a desavuatŭ pasulŭ acesta alŭ sinodului parochialŭ din Brașovŭ, și a opritŭ manifestațiunile de felulŭ acesta în tótă archidiecesa, susținĕndŭ, că afacerea asilelorŭ de copii „este de natură politică și de felŭ nu cade în competența sinódelorŭ parochiale."

Organulŭ nostru, îndată după aparițiunea circularei archiepiscopescĭ, s'a pronunțatŭ asupra ei, și cetitorii nostri cunoscŭ părerea nóstră, care a fostŭ, credemŭ, destulŭ de bine motivată.

Era lucru firescŭ, ca Escelența Sa și sfetnicii sĕi sĕ nu fiă de acordŭ cu ideile nóstre, căcĭ décă le-arŭ fi împărtășitŭ din capulŭ loculuĭ, nicĭ n'ar fi pututŭ sĕ apară acea circulară.

Dér nu totŭ așa de firescŭ lucru este ca apĕrătorii circulareĭ sĕ voéscă cu orĭ-ce prețŭ chiar și cu apucăturĭ nedemne, sĕ capaciteze lumea, că rĕu și fără cale a lucratŭ sinodulŭ parochialŭ din Brașovŭ și că circulara este în tóte privințele justificată și întemeiată nu numai pe litera și spiritulŭ statutului organicŭ, ci și pe împrejurările faptice.

Și totușĭ s'a făcutŭ într'unŭ articulŭ alŭ „Telegrafului Românŭ" din Sibiiu, apărutŭ în nr. 57 și 58 din an. curentŭ, o astfelŭ de încercare de a capacita pe credincioșĭ cu orĭ-ce prețŭ, vătĕmândŭ chiar sĕmțulŭ celŭ mai nobilŭ alŭ lorŭ.

Acestŭ articulŭ, care pórtă unŭ titlu puținŭ cuviinciosŭ pentr'unŭ ḍiarŭ, ce pretinde a fi seriosŭ, polemiséză în mare parte cu altă fóiă română și numai în parte se ocupă și de organulŭ nostru, contra căruia debutéză cu nisce insinuațiunĭ tendențióse și prin nimicŭ justificate.

Susține înainte de tóte „Telegrafulŭ Românŭ" în articululŭ sĕu, că „critica „Gazetei" cu privire la circulara din cestiune, este lipsită de obiectivitate, că ignoréză legea fundamentală a bisericei și confundă conceptele de dreptŭ ale Românilorŭ ca atarĭ, ca civĭ ai statului și ca membri ai sinódelorŭ parochiale."

Cum și pe ce îșĭ proptesce „Telegrafulŭ Românŭ" afirmațiunea sa?

Spre „a lumina pe cei mai slabĭ și pe cei ignoranțĭ și spre a dovedi rĕutatea celorŭ îndrăcițĭ" — precum se esprimă cu escvisită delicatețǎ — numita fóiă pune „în vederea publicului" *litera* §-lorŭ 7 și 12 ai statutului organicŭ: „despre agendele sinódelorŭ parochiale ordinare și estra-ordinare."

Adevĕratŭ că în acești paragrafĭ nu e vorba nicĭ de asilurile de copii, nicĭ de învĕțătóre și doicĭ dela asilurĭ, dér este vorba de scólele române confesionale din parochiă, de profesorĭ și învĕțătorĭ; de edificarea, repararea și înzestrarea șcólei séu a altorŭ realitățĭ școlare; de înființarea fondurilorŭ pentru scopurĭ școlare; de dotațiunea profesorilorŭ și a celuilaltŭ personalŭ trebuinciosŭ (§ 7 alŭ stat. org. p. 3, 4 și 5.)

Adevĕratŭ că § 7 prevede, afară de alegerĭ și de priveghiarea pentru ca comitetulŭ și epitropii parochialĭ sĕ-șĭ împlinéscă chiămarea după prescrisele statutului organicŭ, numai esaminarea și aprobarea mijlócelorŭ, prin carĭ se susține biserica și scóla în parochiă.

Acésta nĭ-o spune *litera* legei. Dér unde rĕmâne *spiritulŭ* statutului organicŭ, ce trebue sĕ fiă dătătorŭ de mĕsură pentru credincioșii, carĭ stăruiescŭ și pórtă o luptă viuă cu scopŭ de a apĕra și înainta interesele de viéță ale bisericei și ale școlei române?

Litera legii pretinde dela parochienĭ ca sĕ se îngrijéscă de mijlócele pentru susținerea și promovarea scopurilorŭ religióse și culturale ale parochiei; ér spiritulŭ legei pretinde dela ei, ca sĕ pĕtrundă în viéța bisericei celei vii, sĕ caute sĕ-o apere cu tóte mijlócele posibile și se întémpine de cu vreme orĭ-ce periculŭ, ce ar puté zădărnicĭ lucrarea lorŭ și i-ar puté împiedeca în ajungerea scopului.

De ce e vorba în casulŭ de față?

„Telegrafulŭ Românŭ" nĭ-o spune destulŭ de clarŭ, când în acelașŭ articulŭ ḍice:

„Sașii au mai multe asile de acestea și vorŭ avé și mai multe în viitorŭ, pentru că le dă mâna sĕ'șĭ înființeze, décă vorŭ, în tóte parochiile câte unŭ asilŭ de copii; *nu vomŭ fi în stare noi însĕ* și nu vorŭ fi în stare Slovacii *sĕ înființeze pe lângă scolile confesionale și asile de copii confesionale*, pentru că, în urma vitregităţii timpurilorŭ din trecutŭ, pe noi ne-au aflatŭ sarcinele culturale despoiațĭ de averĭ, ér *presentulŭ este cu multŭ mai nefavoritorŭ pentru noi, decâtŭ ca pe lângă sarcinele nesuportabile actuale sĕ ne mai putemŭ impune și alte sarcinĭ nouĕ.*"

Insușĭ „Telegrafulŭ Românŭ" nĭ-o spune dér, că conformŭ noului proiectŭ de lege pentru asilurile de copii, totŭ parochiile române vorŭ fi datóre a se îngriji de înființarea asilurilorŭ confesionale, totŭ aceste parochii vorŭ trebui sĕ înzestreze asilurile și sĕ doteze pe învĕțătórele și doicele dela ele; ér décă acésta nu le va fi posibilŭ, statulŭ, orĭ comuna, vorŭ înființa asilurile *cu învĕțătóre de limbă și de religiă streină*, și credincioșii bisericei române gr. or. vorŭ fi obligațĭ în lipsa asilurilorŭ proprii a contribui pentru asilurile străine câte 3% și a trimite copiii lorŭ la aceste asilurĭ, ca sĕ se creeze din ei, cum ḍice „Tel. Rom." „*unŭ felŭ de Ianicerĭ.*"

Cum sĕ nu aibă prin urmare parochiile române gr. or. și sinódele, carĭ le representă, un cuvêntŭ acolo, unde se tractéză directŭ de viitórea realisare a §-lui 7 din statulŭ organicŭ?

E clarŭ și învederatŭ, că décă parochiile vorŭ avé sĕ îngrijéscă de asilurĭ, esaminarea și aprobarea mijlócelorŭ pentru susținerea lorŭ va cădé totŭ în sarcina agendelorŭ sinódelorŭ parochiale.

Nu suntŭ dér în dreptŭ aceste sinóde, chiar și numai din punct vedere curatŭ economicŭ, sĕ se ocupe de o afacere, care póte sĕ le restórne tóte calculele pentru ajungerea scopurilorŭ?

Afacerea mai are însĕ o altă lature și mai periculósă, pe care „Telegr. Românŭ" o caracteriséză fórte nimeritŭ cu cuvintele: „vorŭ sĕ creeze unŭ feliu de Ianicerĭ din Românĭ." Numai câtŭ numita fóiă ar fi în cea mai grozavă rĕtăcire, când într'adevĕrŭ ar crede și ar fi convinsă, că biserica nu are nicĭ în clinŭ nicĭ în mânecă cu acestŭ „Ianicerismŭ."

Vrea adecă „Telegrafulŭ Românŭ" cu totŭ adinsulŭ sĕ ne convingă, că nu cade în competența bisericei române gr. or. de a se îngriji de naționalitatea credincioșilorŭ ei, care, după cum recunósce, este atacată prin memoratulŭ proiectŭ de lege. Ḍice „Telegr.", că ca membri ai bisericei nu le este permisŭ credincioșilorŭ de a combate acelŭ proiectŭ, ci numai ca civĭ ai sta-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Fiica suferinței.

Schiță, de Julia.

Când am vĕḍutŭ pe Marta întêia-óră, era într'o Sâmbătă după améḍĭ. Eșisem cu amêndouĕ profesórele la plimbare. Era cea dintêiu eșire a profesórelorŭ în decursulŭ unui anŭ, de când mĕ aflamŭ în cuartirŭ la dênsele; și póte că ele nicĭ atuncia n'arŭ fi eșitŭ de cumva nu le-ar fi cercetatŭ o soră a lorŭ cu care nu se întêlniseră de multŭ timpŭ. Ne îndreptarămŭ spre cimiterŭ. Profesórele, carĭ numai de câțĭva anĭ veniseră în acelŭ orașŭ, din causă că erau fórte ocupate, numai arare-orĭ se duceau undeva, și și atuncia numai séra în vre'unŭ cercŭ restrinsŭ de dame.

Tatălŭ lorŭ a fostu medicŭ, și murise de multŭ, încă pe când cea mai mare dintre ele era abia de șésespreḍece anĭ. Mama lorŭ de unŭ șirŭ lungŭ de anĭ se afla în loculŭ de vecĭnică odihnă, în cimiteriulŭ cătră care ne îndreptarămŭ pașii.

Eu cu sora mea, fiind-că le iubiamŭ așa de multŭ, amŭ simțitŭ o nespusă bucuriă vĕḍêndŭ, că ne permitŭ și nouĕ ca sĕ le însoțimŭ, după ce le-amŭ promisŭ sĕrbătoresce că ne vomŭ purta bine.

Amŭ trecutŭ prin orașŭ. Dênsele mergeau înainte, éră noi mergeamŭ în urma lorŭ ducêndŭ o cunună mare de florĭ.

Când eramŭ aprópe de cimiterŭ, venia spre noi o tênĕră copilă îmbrăcată în vestmêntŭ negru, și cu ochii plânșĭ, éră de o pantlică négră ținea unŭ cățălușŭ albŭ cu pĕrŭ crețŭ. Când eramŭ aprópe de ea profesórele se opriră schimbândŭ câte-va cuvinte cu dênsa, la care ea rĕspunse totŭ lăcrĕmândŭ.

După-ce s'a depărtatŭ, noi ne-amŭ fi mai uitatŭ încă multŭ în urma ei, dér atențiunea nóstră fù atrasă de povestirea ce a urmatŭ după depărtarea ei.

Una dintre profesóre povestia surorei sale trista istoriă a acelei fete. Nu sciu de ce, déră pare că nicĭ-odată n'am ascultatŭ mai cu atențiune o povestire, ca pe acésta, și deși eramŭ copile micĭ, totușĭ părea că suntemŭ atrase óre-cum de a nu scăpa nicĭ unŭ cuvêntŭ măcarŭ din șirulŭ povestirei.

Și de atuncĭ a trecutŭ multŭ, multŭ, și acea povestire mĭ-a rĕmasŭ neștérsă în memoriă...

Istoria ei era scurtă, dér tristă. Pe ea o chiăma Marta. Tatălŭ ei fusese librarŭ și în o ḍi fatală i-s'au înecatŭ patru copilașĭ, rĕmânêndŭ numai Marta și unŭ frate adoptivŭ, mai mare ca ea.

Din ḍiua tristei întêmplărĭ părinții lorŭ n'au mai avutŭ óră bună. Tatălŭ ei din ḍi în ḍi se simția totŭ mai rĕu, până în cele din urmă pică la patŭ, din care nu se mai sculă șépte anĭ întregĭ. Mama ei, în decursulŭ acestui timpŭ, sdruncinată de atâtea durerĭ sufletescĭ, îșĭ perdù mintea și într'unŭ momentŭ lipsitŭ de veghiare, spre spaima Martei și a bolnavului ei tată, îșĭ curmă viéța cu ajutorulŭ unei fórfecĭ.

Marta, copleșită de durerile cele mai grele, a mai veghiatŭ unŭ anŭ de suferințe la patulŭ scumpului ei părinte, dinpreună cu Liviu, care peste ḍi era ocupatŭ în librăriă. De o jumĕtate de anŭ însĕ neîndurata mórte o lipsì și de mângăerea de a-lŭ puté vedé, fiă și în patŭ, căcĭ elŭ era sub glia verde.

Astfelŭ Marta a rĕmasŭ singură în lume, numai cu durerea ei, căcĭ Liviu încă era dusŭ la miliţiă, éră ea ședea la o rudeniă mai depărtată, care luase asupra lui afacerile librăriei dela mórtea tatălui ei.

Asta este istoria ei, pe care atuncĭ o numiamŭ poveste, căcĭ poveștile au fostŭ totŭ-deauna adênculŭ plăcerilorŭ mele din copilăriă.

Ḍece anĭ în urmă vrù sórtea, ca eu sĕ locuescŭ tocmai în vecinĭ cu Marta. Deși dênsa tótă ḍiua nu era acasă, totușĭ mĕ bucuramŭ de vecinătatea ei. Și cunoscêndu-o încă din librăriă, nu 'mĭ fù greu a conveni cu dênsa.

Când era Marta acasă și voiamŭ s'o vĕdŭ, nu trebuia decâtŭ sĕ mergŭ în grădină, căcĭ acolo o aflamŭ. Ea avea o grădină mică, în care mai totdéuna lucra câte ceva; ér când nu avea ce, atuncĭ ședea pe o bancă, ce se afla sub unŭ pelinŭ stufosŭ, și se juca cu cățĕlușulŭ. Indată ce eu întramŭ în grădina nóstră, o zăriamŭ printre zebrelele, ce ne despărțiau grădinile, și când o vedeamŭ ședêndŭ n'așĭ fi mersŭ s'o conturbŭ din

tului prin diare şi în adunări politice.

Asemenea pretindea şi „Kolozsvar“, că sinodului parochialŭ din Braşovŭ nu i-a fostŭ permisŭ a se văeta, că e ameninţată naţionalitatea română a credincioşilorŭ bisericei.

Acésta pretenţiune este diametralŭ opusă atâtŭ literei câtŭ şi spiritului statutului organicŭ alŭ bisericei gr. or. române din Ungaria şi Transilvania.

In biserica română confesiunea nu se póte despărţi de naţionalitate. Biserica română gr. or., ca şi cea română unită, este şi rĕmâne biserică naţională. Numai până ce bisericile nóstre vorŭ fi şi vorŭ rĕmâné naţionale, are raţiune ca scólele nóstre sĕ stea sub conducerea acestorŭ biserici.

Astfelŭ *bisericele române cu limba română* suntŭ în imprejurările actuale la noi în prima liniă chiămate a fi scutulŭ naţionalităţii române în ceea ce privesce cultura şi educaţiunea naţională. Este prin urmare o absurditate din cele mai mari a susţiné, că biserica română n'are sĕ se ocupe de afacerile, cari privescŭ de-adreptulŭ limba, cultura şi educaţiunea nóstră naţională.

DIN AFARĂ.

Proiectulŭ militarŭ în dieta imperială germană.

La a doua cetire a proiectului militarŭ germanŭ, contele Stollberg a rugatŭ camera, ca sĕ nu apróbe propunerea liberalilorŭ prin care aceştia cerŭ serviţiulŭ de doi ani. Rickert a combătutŭ proiectulŭ dicêndŭ, că partida sa nu póte vota acestŭ proiectŭ fără de compensaţiune. Windhorst dise, că cheltuelile militare suntŭ unŭ absolutŭ necesarŭ, dér guvernulŭ nu póte respinge într'unŭ chipŭ nemărginitŭ votulŭ anualŭ alŭ bugetului armatei şi serviţiulŭ de doi ani cerutŭ prin moţiunile făcute în cameră. Windhorst făcêndŭ alusiune la propunerea deputatului italianŭ Bonghi, pentru unŭ juriu internaţionalŭ, se esprimă în modŭ puţinŭ măgulitorŭ pentru ministrulŭ Crispi. Elŭ adecă dise, că Germania aliată cu Austro-Ungaria póte sĕ fiă stăpâna situaţiunei.

In discursulŭ sĕu, cancelarulŭ Caprivi respinse declaraţiile lui Windhorst, aflându-le de regretabile din punctŭ de vedere alŭ politicei esterne. Dise mai departe, că momentulŭ de faţă nu e de locŭ potrivitŭ pentru de a se ataca alianţele, pe cari Germania e datóre a le apĕra cu tótă hotărîrea. Alianţa cu Italia dise Caprivi, va avé importanţă şi tărie chiar şi atunci, când Crispi s'ar retrage; dér ca Crispi nici unŭ bărbatŭ de statŭ italianŭ nu garantéză pacea. Se dice, că planurile privitóre la viitorŭ aruncă asupra nóstră sarcini insuportabile. Nu potŭ dice, că le vomŭ puté suporta, fiind-că nu cunoscŭ încă acele planuri. Décă pe viitorŭ se vorŭ crea nouĕ planuri, acestea se vorŭ face pentru consolidarea internă a imperiului, căci, după cum a disŭ şi Bismarck, mai bine sĕ avemŭ armată bună, decâtŭ pré multă. In privinţa acésta însĕ avemŭ sĕ facemŭ încă fórte multŭ. Gândiţi-vĕ ce bucuriă ar produce în afară declaraţia, că Germania nu mai póte suporta cheltuelile şi sarcinile militare. Eu însĕ am convingerea, că încă suntemŭ departe de a nu le puté suporta, când este vorba *ca sĕ susţinemŭ pacea şi siguranţa Germaniei.* Privitorŭ la reducerea timpului serviţiului, Caprivi dise, că la tómnă va face mai multe concediări.

Alianţa ruso-francesă.

De câteva dile foile francese comunică sciri sensaţionale. După cum scrie fóia italiană „Fanfulla“, prinţulŭ rusescŭ Izvolsky, ambasadorulŭ rusĕscŭ în Roma, a împărtăşitŭ scaunului papalŭ *încheiarea alianţei ruso-francese.* Diarele francese accentuéză mereu, că Anglia a rupt'o cu libertatea de acţiune în politica ei şi că s'a alăturatŭ şi ea la tripla alianţă, ér pressa din Petersburg acusă pe împĕratulŭ Wilhelm II, că a rupt'o cu politica lui Bismarck şi că a jertfitŭ tradiţiile moşului sĕu. Neguri dese se întindŭ peste Europa, dice o fóiă ruséscă, şi în interesulŭ păcei trebue sĕ facemŭ sĕ se lămuréscă situaţiunea.

Francesii şi Italienii.

Corespondenţii din Roma ai foilorŭ berlinese asigură, că guvernulŭ italianŭ nu mai are nici o speranţă că sĕ va pune capĕtŭ rĕsboiului vamalŭ dintre Francia şi Italia. Suntŭ cunoscute deja opintirile guvernului italianŭ, dicŭ foile streine, de a mulţămi pe Francesi. Politicii francesi însĕ accentuéză, că Italiei nu trebue sĕ i-se facă concesiuni vamale decâtŭ numai atunci, când ea îşi va schimba atitudinea sa politică, făcêndŭ în privinţa acésta concesiuni Franciei. Punctulŭ acesta de vedere l'a accentuatŭ nu de multŭ însuşi ambasadorulŭ francesŭ în Roma, Billot, când a disŭ, că în 1892 espiră alianţa Italiei cu puterile centrale, precum şi tractatele comerciale ale Franciei; sĕ se caute deci mijlóce, ca atunci politica europénă sĕ ia o direcţiă nouă şi mai înţeléptă.

Totŭ în legătură cu acestea notămŭ, că în dilele trecute la o adunare din Parisŭ s'a accentuatŭ, că pe tĕrêmulŭ comercialŭ Francia *nu póte face nimicŭ pentru Italia, până când acésta nu se va desface cu desĕvêrşive de tripla alianţă.* Declaraţiile acestea au făcutŭ fórte rea impresiune în Italia.

Pactulŭ germano-englesŭ şi pressa rusésca.

Pressa rusésca nu se bucură de pactulŭ dintre Germania şi Anglia în privinţa Africei orientale şi Helgolandei. „Novoje Vremja“ îi atribue acestui pactŭ mare însemnătate internaţională. Cele mai multe foi rusesci suntŭ de acordŭ în părerea, că Helgolanda nici de cum nu este o despăgubire pentru ceea ce Germania a cedatŭ în Africa, fiindŭ-că insula acésta n'are nici o valóre, nici din punctŭ de vedere strategicŭ, nici teritorialŭ, ci Germania a făcutŭ Angliei concesiuni, pentru-ca sĕ-şi asigure sprijinulŭ Angliei în cestiunile europene. Intrarea Angliei în tripla alianţă nu se pare a fi probabilă, dér se crede în Rusia, că Anglia va sprijini politica din Balcani a triplei alianţe. „Novosti“ dice, că Anglia va sprijini pe Austro-Ungaria în Peninsula balcanică, dér numai până când puterile Rusiei şi ale Austro-Ungariei vorŭ fi egale. Indată însĕ ce influinţa Austro-Ungariei ar prevala în Balcani, apropiându-se adecă de Marea egeică, cei din Londra nu numai că vorŭ striga „handsoff“ (josŭ mâna!), ci flota englesă n'ar întârdia a se presenta înaintea insulelorŭ prinţiare, ca atunci, când Ruşii au voitŭ sĕ între în Constantinopolŭ. Intrarea Angliei în tripla alianţă déră ar fi numai condiţionată. Alianţa astfelŭ întărită — încheiă fóia rusésca — numai cu anevoiă ar puté învinge vre-odată, fiindŭ-că în celŭ mai apropiatŭ viitorŭ ea se va disolva.

Regularea Dunării şi diarele militare rusesci.

Din Petersburg se scrie către „Pester Correspondenz“:

Pressa militară rusésca se ocupă multŭ în timpulŭ mai nou, în modŭ bătĕtorŭ la ochi, cu lucrările de regulare a Dunării, ce au sĕ se încépă în curêndŭ la Porţile de ferŭ.

„Nu putemŭ înţelege bine — scrie organulŭ rusŭ pentru fortificaţii şi geniu — de ce tocmai acum se grăbesce în Austria cu aşa zelŭ regularea Dunării, unde de sigurŭ arŭ fi de esecutatŭ lucrări multŭ mai necesare. Vorba e, că ceea ce a negligeatŭ pacea din Parisŭ, cei din Viena şi din Pesta voescŭ sĕ esecute pe temeiulŭ favorurilorŭ congresului din Berlinŭ încă până ce e vremea bună.

Incuviinţarea căpĕtată acolo cu apucături şirete pentru ocuparea Bosniei şi Erţegovinei, se pare că devine neplăcută chiar consciinţei unorŭ înţelepţi diplomaţi, şi astfelŭ e naturalŭ, că cei din Viena şi Pesta voescŭ a pune câtŭ se póte în stare bună marea cale militară către sudŭ, pentru ca cu flotila dunăréna, ce are sĕ se creze mai întêiu, sĕ fiă asiguraţi în contra tuturorŭ eventualităţilorŭ. Nu e nici o mirare deci, décă întreprinderea lui Gagarin în Serbia e vĕdută cu ochi chiorîşi şi e suspicionată. După cum s'aude, ministrulŭ ungarŭ de comerţŭ plănuesce construirea unei a doua linii de cale ferată pe ţĕrmulŭ dreptŭ alŭ Dunării, pentru ca la timpulŭ sĕu sĕ pótă domina cu totulŭ comerţulŭ sêrbescŭ.“

In acelŭ tonŭ scriu şi acele diare din Petersburŭ şi Moscva, care de altmintrelea n'au pretenţiunea de a avé caracterŭ oficiosŭ, dér care cu tóte astea fără consimţĕmêntulŭ tăcutŭ alŭ censurei de sigurŭ nu s'arŭ lăsa în astfelŭ de discuţiuni.

„Ce îndreptăţesce pe contele Kalnoky — întrébă „Novosti“, care e cea mai cetită fóiă rusă — d'a imputa celorŭ dela putere din Serbia, că nu înăbuşescŭ dispositiunea generală din ţéră? Serbia are de sigurŭ mai multă causă d'a se ţiné de Rusia decâtŭ de Austria.“

Relativŭ la întreprinderea de navigaţiune, Gagarin, despre care atâtŭ de desŭ s'a vorbitŭ, nu mai e nici o îndoială, că ea numai după abdicerea regelui Milan s'a putută întroduce şi nu e nici-decum dispusă a servi numai intereselorŭ comerciale. Deocamdată se mulţămescŭ Ruşii a motiva întrebuinţarea oficerilorŭ ruşi de marină pe corăbiile lui Gagarin cu aceea, că aceştia ar fi numai oficeri supranumĕrari, aflători continuŭ afară de serviciu, cărora le stă în voiă liberă a primi serviciu cuviinciosŭ la vre-o întreprindere privată. Ei bine, în tótă lumea se scie, că nici unui oficerŭ de trupe rusesci nu i-ar puté trece prin capŭ sĕ se aplice fără specială permisiune din partea împĕratului la vr'o cale ferată ori la vr'o societate de navigaţiune. De ce sĕ se fi făcutŭ tocmai la oficerii de marină o modificare atâtŭ de mare a regulamentelorŭ, înţelegemŭ totŭ aşa de puţinŭ, ca şi oficerii de aci, cari susţinŭ fórte simplu, că Ruşii, ţinêndŭ sémă de împrejurarea, că Serbia n'are de locŭ oficeri de marină, au vrutŭ sĕ dea mână de ajutorŭ în acéstă privinţă Ţĕrii surori înrudite.

SCIRILE DILEI.

Demonstraţiă contra unui teatru ungurescŭ. Sub acéstŭ titlu publică „Bud. Hirlap“ o scire primită dela corespondentulŭ sĕu din Sibiiu, prin care i-se comunică, că Dumineca trecută pe timpulŭ când debuta la teatrulŭ din Sibiiu cântăréţa maghiară Blaha Luiza, mulţimea de pe stradă bombardă cu petri ferestrile teatrului. „Kolozsvar“, în considerarea împrejurărilorŭ de faţă, nu vré sĕ dea credĕmêntŭ unorŭ sciri de asemenea natură şi-şi esprimă indignaţiunea faţă cu cei ce nici acum, în urma Sachsentagului, nu au încetatŭ a vorbi rĕu despre Saşi. „Ar fi fórte de doritŭ“, dice „K.-r“, „ca redacţiunile foilorŭ unguresci — în situaţiunea schimbată de acum — sĕ supună la o mai aspră critică scirile sosite de pe fundulŭ regiu, pentru-că se póte întêmpla, ca cu o mică scire esagerată ori neîntemeiată, sĕ ruinămŭ mai multŭ, decâtŭ putemŭ edifica cu unŭ ciclu de articuli împăciuitori.“

***

Pentru esploatarea pădurilorŭ năsĕudene cu ocasiunea pertractărei cu oferte s'au presentatŭ în totalŭ 13 oferte, dintre cari parte se referŭ la tóte arêndile, parte numai la unele dintre acelea. Asupra ofertelorŭ — după cum comunică foile unguresci — va hotărî ministrulŭ ungurescŭ de agricultură în prima jumĕtate a lunei lui Iulie.

***

Mĕsuri de poliţiă sanitară. Ministrulŭ ung. de interne a adresatŭ municipiilorŭ o circulară, avisându-le sĕ aplice strictŭ regulamentele şi ordinaţiunile privitóre la curăţenia publică şi la starea sanitară. Deosebită atenţiune sĕ se dea curăţeniei aerului şi terenurilorŭ, înlăturându-se materiile infectante şi desinfectându-se locurile. Sĕ fiă mai departe cu băgare de sémă la bunĕtatea apei, la curăţirea fântânilorŭ publice şi la calitatea bună a mijlócelorŭ de traiu. Poliţia têrgurilorŭ sĕ fiă severă, abatoriile şi împrejurimile lorŭ, hotelurile şi birturile sĕ se ţină curate şi sĕ esecute cu îngrijire desinfectarea locurilorŭ murdare. Despre mĕsurile luate municipiile au sĕ raporteze ministrului.

***

Fabrica ungurésca de arme, ce s'a înfiinţatŭ în Pesta, nu e în stare sĕ'şi împlinéscă îndatoririle, şi de aceea ministrulŭ de honvedi e nevoitŭ sĕ comande în altă parte armătura necesară a honvedilorŭ.

***

Desminţire. Precum se scrie din Viena, „Pol. Corr.“ e informată, că musica regimentului austriacŭ din Esseg n'a fostŭ invitată sĕ concerteze în Berlinŭ cu ocasiunea serbărilorŭ reuniunilorŭ de vênători, şi nici nu se póte ca o musică militară sĕ fiă trimisă afară din ţéră.

***

Inecaţi. In dilele trecute s'au înecatŭ la Sighişóra doi copii români. Părinţii se aflau la móră şi îi lăsaseră acasă ca sĕ îngrijéscă de 5 fraţi mai mici ce'i aveau. Ei au folositŭ ocasiunea şi s'au furişatŭ în pădurea din apropiere sĕ adune fragi. Venindŭ o plóiă puternică, copii s'au grăbitŭ îndată către casă şi când voiră sĕ trécă unŭ părĕu din apropiere, au alunecatŭ cu o surpătură de pămêntŭ, ér părăulŭ venindŭ repede i-a luatŭ apa şi mai târdiu au fostŭ aflaţi morţi.

***

Păziţi copiii! In Ghelenţe se duse nevasta lui János Tarcs în pădure după găteje, după-ce pe cei doi copii ai sĕi, unulŭ de 5, celalaltŭ de 2 ani, îi închise'n casă. Copilulŭ celŭ mai mare se jucà cu chibrituri şi aprinse perina, pe care durmia copilulŭ celŭ mai micŭ. Acesta căpĕtă grele rane de arsură, aşa că încă în diua aceea muri. — In Zagonŭ unŭ copilŭ de 5 ani turnà, pe când mamă-sa se afla la fântână, apă ferbinte asupra surorei sale de 2 ani, care opărindu-se muri.

***

Ucigaşi. Tribunalulŭ din Chezdi-Oşorheiu a pertractatŭ în 12 (24) Iunie unŭ procesŭ pentru unŭ omorŭ sĕvêrşitŭ în Ghidfalău. Femeia Thomas Lemhenyi a îndemnatŭ pe fiulŭ sĕu din ântêia căsĕtoriă Machael Laszlo, ca sĕ

---

gândirile ei, pentru tótă lumea. Dér când lucra mergeamŭ totŭ-deauna ca sĕ-i ajutŭ, ba adese-ori mĕ chiăma dênsa. Şi eu simţiamŭ o nespusă bucuriă vĕdêndŭ, că nu-i displace societatea mea.

Ea era pururea tristă, şi nici baremi unŭ zîmbetŭ n'am vĕdutŭ vre-odată rătăcindŭ pe budele ei. Trăia fórte retrasă, încâtŭ nu'mi aducŭ aminte s'o fi vĕdutŭ petrecêndŭ în societatea cuiva. Sta adese óre întregi nemişcată, cu căţĕluşulŭ în braţe, care-i era singurulŭ ei companionŭ nedespărţitŭ. Şi nici-odată nu am vĕdut'o purtândŭ altă colóre decâtŭ cea négră. Colórea acésta se vede că corespondea multŭ cu inima ei, aşa încâtŭ vĕdênd'o îţi venia sĕ credi, că esteriorulŭ ei şi colórea négră suntŭ destinate una pentru alta.

Palida ei faţă, adumbrită de unŭ pĕrŭ negru stufosŭ, şi ochii ei negri, cercuiţi de nisce sprîncene dese, cu privirea lorŭ melancolică părea că'ţi spunŭ, că întréga ei fiinţă e zidită din massa rece a suferinţii....

(Va urma.)

omóre pe tată-sĕu celŭ vitregŭ. Laszlo împreună cu mamă-sa se aruncară asupra lui Lemhenyi şi'lŭ sugrumară, ér cadavrulŭ îlŭ aruncară între cai. La pertractarea finală au mărturisitŭ amêndoi criminalii fapta. Procurorulŭ a propusŭ pedépsa cu mórte. Tribunalulŭ însĕ condamnà pe amêndoi la câte 15 anĭ temniţă. Atâtŭ procurorulŭ, câtŭ şi criminalii au apelatŭ.

Corespondenţa „Gaz. Trans.“

Din tractulŭ Cluşiului, 10 Iunie st. v. 1890.

Cu mare plăcere am pututŭ ceti în decursulŭ acestui anŭ în preţuita fóiă „Gazeta Transilvaniei“, ce binevoiţĭ a-o redigea, mai multe corespondenţe referitóre la afacerile interne şi esterne ale unorŭ districte protopopescĭ din archidiecesa gr. or. a Transilvaniei, prin carĭ corespondenţe şi articulĭ s'au adus la ivélă multe din scăderile trecutului şi presentului, carĭ tindeau şi tindŭ numai la dăunósa regresare a afacerilorŭ acelorŭ protopopiate. S'au publicatŭ acele corespondenţe în deosebĭ în ajunulŭ alegerilorŭ de protopresbiterĭ, ce s'au efectuitŭ şi se efectuescŭ încă în unele tracte ale acestei archidiecese, cu scopŭ ca prin acele sĕ se deschidă ochii alegĕtorilorŭ mai alesŭ, ca ei sĕ nu fiă conduşĭ la darea votului lorŭ de promisiunĭ de totŭ feliulŭ, ci sĕ fiă conduşĭ numai şi numai de sfânta dreptate, ca în fruntea districtului lorŭ protopopescŭ sĕ ajungă astfelŭ de ómenĭ, cărora sĕ le zacă la inimă binele bisericilorŭ şi şcólelorŭ tractului în deosebĭ, şi înflorirea bunăstărei credincioşilorŭ în generalŭ, şi sĕ nu aibă în vedere numai şi numai ca sĕ li-se umple punga, desfătându-se în dragulŭ voiei lorŭ pe contulŭ sudórei bieţilorŭ ómenĭ.

Şi noi credincioşii bisericei gr. or. din districtulŭ protopopescŭ alŭ Cluşiului ne aflămŭ în ajunulŭ alegerei de protopopŭ, ce se va face nesmintitŭ în 25 Iunie st. v. a. c. în Cluşiu. Aşa sună cercularulŭ d-lui comisarŭ consistorialŭ Moise Lazarŭ, de a cărui denumire din partea P. V. Consistoriu archidiecesanŭ nu putemŭ decâtŭ sĕ ne bucurămŭ, sciindŭ că M. O. D-sa nu se lasă a fi condusŭ de nimicŭ, ci numai de dreptatea, care-'lŭ caracteriséză. Nu ne îndoimŭ decĭ, că va puté fi sedusŭ de unii ca aceia, carĭ n'au în vedere binele tractului, de aceea de pe acum îi prevestimŭ căldurósa nóstră primire în mijloculŭ nostru pe ḑiua de alegere şi în urmă mulţămirile nóstre cordiale. Sperămŭ, că sub înţelépta d-sale conducere în ḑiua de 25 Iunie a. c. st. v. se va ţiné contŭ de împrejurarea, că prin o alegere de protopopŭ se pune în cumpănă viitoriulŭ tractului póte pe unŭ jumătate de seculŭ.

Fórte ne-amŭ bucura, décă în fruntea acestui protopopiatŭ, menitŭ a fi unŭ focularŭ pentru cultura poporului nostru în genere, ar ajunge unŭ omŭ vrednicŭ şi destoinicŭ, eventualŭ din centru, şi dorimŭ, ca Ven. Consistoriu sĕ veghieze ca alegerile sĕ se facă fără considerărĭ personale.

Lasŭ altorŭ pene mai agere descrierea importanţei acestui tractŭ, adaugŭ numai atâta încă, că şi dotaţiunea acestui tractŭ întrece póte pe a orĭ-cărui altŭ tractŭ, venitele lui fiindŭ mai marĭ decâtŭ s'a prevĕḑutŭ în concursŭ.... *x. y.*

Raportŭ generalŭ

despre starea şi activitatea societăţii de lectură „Inocenţiu M. Clainŭ“ a teologilorŭ din Blaşiu, pe anulŭ scol. 1889—90.

(Fine.)

Comisiunea însărcinată cu elaborarea *„Proiectului pentru întrebuinţarea venitului, ce-lŭ va aduce edarea opului: „Epistole către unŭ preotŭ tinĕrŭ“*, în urma desbaterilorŭ sale dela 22 şi 28 Maiu, a propusŭ şi şedinţa a hotărîtŭ între altele, ca:

1.) Intregu venitulŭ, ce'lŭ va aduce tipărirea opului *completŭ*, e averea societăţii, care se va administra de cassarŭ separatŭ. Acestŭ venitŭ de sine se înţelege, că nu se póte întrebuinţa decâtŭ numai spre a uşura perfecţionarea membrilorŭ prin înbogăţirea bibliotecei şi prin deprinderea în lucrărĭ literare. In specie însĕ, ca zelulŭ între membrii acestei societăţĭ sĕ fiă continŭ viu şi ca sĕ se escite o nobilă emulaţiune, comisiunea recomandă şedinţei spre desbatere şi aprobare următórele:

Din acestŭ venitŭ, în linia primă, sĕ se creeze patru premii anuale, pentru toţĭ membrii ordinarĭ ai societăţei. Şi anume: două din acelea sĕ fiă destinate pentru două lucrărĭ literare. Primulŭ pentru o lucrare literară de cuprinsŭ religiosŭ, ér alŭ doilea pentru o temă de cuprinsŭ profanŭ. Celelalte două premii sĕ fiă destinate pentru cele mai bune peroraţiunĭ, fiă în prosă, fiă în poesiă.

Lucrările cele de cuprinsŭ religiosŭ nu potŭ fi premiate mai cu puţinŭ de 10 fl. v. a., ér cele de cuprinsŭ profanŭ mai cu puţinŭ de 5 fl. v. a.; dintre premiele, ce se dau pentru cele mai bune peroraţiunĭ, unulŭ sĕ fiă de 3 fl., altulŭ de 2 fl. v. a.

Una dintre teme pentru unŭ premiu sĕ se alégă şi propună de corpulŭ profesoralŭ seminarialŭ, de care au sĕ fiă şi apreţiate şi judecate.

Operatele premiate în loculŭ primŭ se vorŭ induce în fóia societăţii nóstre: *„Furnica“*, şi când societatea nóstră s'ar puté afla în dorita posiţiune de a eda unŭ: Almanachŭ, atuncĭ sĕ aibă dreptulŭ de a-le publica şi în acela.

Crescêndŭ venitulŭ, şi premiele se potŭ mări şi înmulţi după cum va afla mai cu scopŭ societatea.

2.) Totŭ din 400 fl., o sută fl. sĕ se dea pentru fondulŭ de pensiune alŭ preoţilorŭ deficienţĭ archidiecesanĭ.

3.) Proiectele acestea, aprobate şi dechiarate de ale societăţei, se potŭ schimba numai cu consensulŭ a două din trei părţĭ ale membrilorŭ societăţei.

B.) *Mijlócele societăţii.*

I. *Biblioteca.*

1.) Cărţĭ. Biblioteca cu finea anului scolasticŭ trecutŭ a avutŭ 820 de opurĭ în 1130 tomurĭ, ér cu finea acestui anŭ scolasticŭ numrĕ 994 opurĭ în 1399 tomurĭ, prin urmarĕră în decursulŭ acestui anŭ scolasticŭ biblioteca nóstră sa înmulţitŭ cu 174 opurĭ în 264 tomurĭ. Aceste opurĭ au fostŭ parte donate, parte cumpĕrate, în specie:

Donate: 1) 137 opurĭ în 226 tomurĭ donate de eredii rĕposatului protopopŭ Alimpiu Blăşianŭ. 2.) Etica sĕu Morala Filosofică, de P. Dulfu, don. de autorulŭ. 3.) Fasciculii de Filosofiă de Dr. V. Lucaciu şi Die Ferlobten, de Al. Manzoni, tomu II, donate de Dr. Vas. Hossu. 4.) Oltenia sub ocupaţiunea austriacă, de O. Lugoşianu, don. de Tr. Radu. 5.) Nunta la Românĭ, de Elena Sevastosŭ, Psaltirea scheiană de I. Bianŭ; Analele Academiei române Seria II tomu X, 1887—88; Memoriele secţiunei istorice, (Analele academiei române Seria II tomu X, 1887—88. Partea administrativă şi desbaterile); Bibliografia publicaţiunilorŭ periodice românescĭ de Al. Popŭ; Documente privitóre la Istoria Românilorŭ de E. Hurmuzachi, — tóte donate de Academia română. 6.) Statute capitulare pentru cassa centrală a archidiecesei, în 2 esemplare, don. de superioritatea seminarială. 7.) Impositele indirecte la Romanĭ, de I. V. Petrişorŭ, don. de autorulŭ. 8.) Procesulŭ de pressă alŭ lui P. Cosma cu S. Albini în 2 esemplare. 9.) Rĕscóla ţĕranilorŭ din primăvéra an. 1888, în 2 esemplare, unŭ esemplarŭ don. de d-lŭ: Nicolau Ionaşiu, ér celelaltŭ de d-lŭ Ioanŭ Grama. 10.) Rentabilitatea economiei de vite, de Dr. G. Maiorŭ. 11.) Aronŭ Pumnulŭ etc., Colinde, Conceptulŭ: Naţiune, Solidaritatea intereselorŭ, Puterea graiului naţionalŭ, Originea Românilorŭ, Poveştĭ poporale românescĭ; tóte donate de autorulŭ Dr. Ioanŭ alŭ lui G. Sbiera. 12.) Călindarulŭ studenţilorŭ pre an. 1890 de Iuliu Mo silŭ, don. de autorulŭ. 13.) Programa gimnasiului sup. din Blaşiu pe an. 1889, don. de Corneliu Iubaşiu. 14.) Musca Columbacă, de Nicolau Moga, în două esemplare, don. de autorulŭ.

Cumpĕrate: 1) Istoria Transilvaniei, de Georgiu Bariţŭ, tomulŭ II. 2) Spicuire din istoria pedagogiei, de V. Gr. Borgovanŭ; 3) Omiliele s. Ioanŭ gură de aurŭ, de Const. Morariu; 4) Nouĕspre-ḑece omilii ale s. Ioanŭ gură de aurŭ, de Const. Morariu; 5) Viéţa lui Marcu T. Cicero, de Ioanŭ V. Barcianŭ; 6) Catechese pentru pruncii scolarĭ, de Titu Budu; 7) Cuvêntărĭ bisericescĭ, de Ioanŭ Papiu; 8) Cuvêntărĭ funebrale, de Ioanŭ Papiu; 9) Directoriu generalŭ, de Ioanŭ Boroşiu; 10) A liberalismus bŭn, de Dr. Csápori Gyula; 11) Anecdote şi glume, de T. V. Gheaja; 12) Studii critice, de Ioanŭ Gheria.

Ḑiare donate: 1) Tribuna; 2) Luminătorulŭ; 3) Romänische Revue; 4) Transilvania (până în 31 Decemvre 1889); 5) Amiculŭ Familiei; 6) Fóia bisericéscă şi scolastică; 7) Preotulŭ Românŭ; 8) Economia Naţională; 9) Catolisches Fereinsblatt.

Cumpĕrate: 1) Gazeta Transilvaniei; 2) Revista Nouă; 3) Convorbirĭ literare; 4) Revista Catolică; 5) Gutinulŭ (până la încetarea apariţiunei); 6) Făntâna Blandusiei (până în 31 Decemvre 1889).

Pe lângă acestea mai are biblioteca 14 protocóle, dintre carĭ 13 legate, 1 nelegatŭ, 4 tece (cutii) în carĭ suntŭ depuse cărţile şi ḑiarele, mai multe portrete puse în rame şi tabloulŭ teologilorŭ absolvenţĭ de Blaşiu.

II. Cassa.

Bilanţulŭ cu 1 Iunie 1890: Statulŭ activŭ 593 fl. 86 cr., din carĭ în obligaţiunĭ 491 fl. 05 cr., la banca: „Patria“ 74 fl. 39 cr. şi 59 cr. percente, ér în banĭ gata 27 fl. 83 cr. v. a.

Societatea în decursulŭ acestui anŭ scol. a avutŭ 75 membri, dintre carĭ 5 fundatorĭ, 51 ordinarĭ şi 19 estraordinarĭ. Şi anume *fundatorĭ:* Escel. Sa Dr. Ioanŭ Vancea, Ilustritatea Sa Dr. Victorŭ Mihalyi, Constantinŭ Papfalvi, Georgiu Boeriu şi Ioanŭ Bozacŭ. *Ordinarĭ:* toţĭ clericii seminarialĭ din locŭ. *Extraordinarĭ:* toţĭ teologii esternĭ (moraliştii). In comitetulŭ constituitŭ în 16 Maiu n. c. s'au făcutŭ unele modificărĭ. Şi anume: în loculŭ secretarului şi cassarului, carĭ au renunţatŭ, s'a alesŭ secretarŭ subscrisulŭ, ér cassarŭ d-lŭ Nicolau Brânḑĕu. Spre încheiere mai anunţămŭ On. Publicŭ constituirea noului comitetŭ pe anulŭ scolasticŭ 1890—91, întêmplată în 18 Maiu n. a. c. precum urméză: Preşedinte: Nicolau Brânḑeu, secretarŭ: Augustinŭ Laurenţiu, redactorŭ: Aurelŭ Poruţiu, teologĭ de an. III. Cassarŭ I: Dionisiu P. Decei, cassarŭ II: Iuniu Brutŭ Micu, teol. de an. II. Controlorŭ: Ioanŭ Hulea, şi bibliotecarŭ: Alesiu Popŭ, teologĭ de an. I. Resteză alegerea notarului şedinţelorŭ din fiitorii primianiţĭ.

Blaşiu, în 24 Iunie 1890.

Corneliu Jubaşiu, preşed. societăţii. **Nicolau Mazere**, secretarŭ.

Ordinea examenelorŭ

A) La şcólele medii gr. or. române din Braşovŭ la finea anului scolasticŭ 1889/90.

Examenele de maturitate:

In 18 Iuniu v. va fi examenulŭ oralŭ de maturitate cu cl. III. com. In 26 şi 27 Iuniu v. va fi examenulŭ oralŭ de maturitate cu cl. VIII. gim. La examenele de maturitate nu potŭ lua parte şcolarii; pentru publicŭ mare ele suntŭ deschise.

Examenele publice:

Vinerĭ în 22 Iuniu 8—9 Religiunea şi Elina cu cl. VII. gim. 9—10 Maghiara şi Istoria nat. cu cl. VI. gimn. 10—11 Latina cu cl. V. gimn. 11—12 Istoria cu cl. IV. gimn. 12—$12\frac{1}{4}$ Declamaţiune din Română. 3—4 Istoria şi Germâna cu cl. III. gimn. 4—5 Geometria cu cl. II. gimn. 5—6 Geografia cu cl. I. gim. *Sâmbătă în 23 Iuniu* 8—9 Religiunea şi Economia naţională cu cl. II. comer. 9—10 Principii comerciale şi Geografia cu cl. I. comer. 10—11 Chimia şi Maghiara cu cl. IV. reală. 11—12 Fisica şi Francesa cu cl. III. reală. 3—4 Geografia şi Germâna cu cl. II. reală. 4—5 Aritmetica şi Geometria cu cl. I. reală. 5—6 Gimnastica.

Duminecă în 24 Iuniu v. după serviţiulŭ divinŭ se va încheia anulŭ şcol. 1889/90 cu cetirea clasificaţiunilorŭ şi cu distribuirea premiilorŭ în sala cea mare a institutului.

La examenele acestea, precum şi la festivitatea de încheiere a anului şcolasticŭ se invită cu tótă onórea părinţii şcolarilorŭ, amicii şi binevoitorii acestorŭ şcolĭ.

Anulŭ viitorŭ şcolasticŭ se începe în 1/13 Septemvre 1890.

Braşovŭ, în 6 Iunie 1890.

Direcţiunea.

B) La şcóla elementară capitală română ort. rĕs. din Braşovŭ la finea anului şcolarŭ 1889/90:

Examenele publice se ţinŭ Marţĭ, Mercurĭ şi Joi în 19, 20 şi 21 Iuniu st. v. în sala cea mare a edificiului gimnasialŭ din Gróver în ordinea următóre:

Marţĭ în 19 Iuniu dela 8—$9\frac{1}{2}$ óre a. m. cu clasa I *a*) de copii, dela $9\frac{1}{2}$—11 óre a. m. cu clasa II *a*) de copii, dela 2—$3\frac{1}{2}$ óre p. m. cu clasa I *b*) de copii, dela $3\frac{1}{2}$—5 óre p. m. cu clasa II *b*) de copii.

Mercurĭ în 20 Iuniu dela 8—$9\frac{1}{2}$ óre a. m. cu clasa a treia de copii, dela $9\frac{1}{2}$—11 óre a. m. cu clasa IV de copii, dela 2—$3\frac{1}{2}$ óre p. m. cu clasa I de copile; $3\frac{1}{2}$—5 óre p. m. cu clasa a II de copile.

Joi în 21 Iuniu dela 8—$9\frac{1}{2}$ óre a. m. cu clasa III de copile, dela $9\frac{1}{2}$—11 óre a. m. cu clasa IV. de copile, dela 3—$4\frac{1}{2}$ óre p. m. cu clasa V de copile.

Examenele cl. III şi IV. de copii, IV şi V de copile se încheiă cu cântărĭ.

Eserciţiile gimnastice se ţinŭ: cu cl. III de copii în 19 Iuniu dela 11—12 óre a. m., cu cl. IV de copii în 20 Iuniu dela 11—12 óre. a. m.

Eserciţiile în grădinăritŭ se ţinŭ: cu cl. III de copii în 19 Iuniu dela 5—6 óre p. m., cu clasa IV. de copii în 20 Iuniu dela 5—6 óre p. m., cu cl. IV şi V de copile în 21 Iuniu dela $4\frac{1}{2}$—$5\frac{1}{2}$ óre p. m. (escursiunĭ în grădina şcólei).

Lucrurile de mână ale copilelorŭ din cl. II—V suntŭ espuse sub decursulŭ examenelorŭ în sala de examenare.

Duminecă în 24 Iuniu după serviciulŭ divinŭ se va încheia anulŭ şcol. 1889—90 cu cetirea clasificaţiunilorŭ şi împărţirea premiilorŭ.

La examenele acestea, precum şi la festivitatea încheierii anului şcol. are onóre subscrisa Direcţiune a învita pe toţĭ binevoitorii şi amicii şcólelorŭ.

Braşovŭ, 4 Iuniu 1890.

Direcţiunea şcólei elementare capitale române ort. rĕs.

G. C. Bellissimus, directorŭ

DIVERSE.

Creerulŭ femeescŭ. Sappay, medicŭ francesŭ, care s'a ocupatŭ cu multă predilecţiune de creerulŭ femeescŭ, constată, că în genere, creerulŭ femeii e mai micŭ cu 100 grame decâtŭ alŭ bărbatului. Deja la noii născuţĭ e bătĕtóre la ochĭ diferenţa dintre creerulŭ unei fetiţe şi alŭ unui băiatŭ. Creerulŭ micului băiatŭ e în genere de 331 grame, ér alŭ fetiţei de 283 grame şi diferenţa acésta rĕmâne şi mai târḑiu. Greutatea creerului bărbătescŭ face a 30-a parte din greutatea întrégă a corpului, la femee însĕ a 32-a parte. La tótă întêmplarea creerulŭ este loculŭ minţii şi priceperei omului, dér de aicĭ nu urméză, că celŭ ce are creerŭ mare are şi minte mare. Sappay constată, că creerulŭ femeii englese are o greutate de 1260 grame, alŭ negrelorŭ 1232, alŭ Francesei 1210, alŭ Germaniei 1209, pe când alŭ Austriacei numai 1160 de grame.

Cursulŭ pieţeĭ Braşovŭ

din 27 Iuniu st. n. 1890.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.26	Vênd.	9.28
Argintŭ românescŭ	„	9.23	„	9.26
Napoleon-d'orĭ	„	9.27	„	9.30
Lire turcescĭ	„	10.56	„	10.61
Imperialĭ	„	9.54	„	9.59
Galbinĭ	„	5.45	„	5.50
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	—.—
Ruble rusescĭ	„	133.—	„	134.—
Mărcĭ germane	„	—.—	„	—.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Iuniu st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4%	103.20
Renta de hârtiă 5%	99.65
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - aurŭ	117.—
dto argintŭ	96.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	113.80
Bonurĭ rurale ungare	89.—
Bonurĭ croato-slavone	104.23
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	138.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	127.50
Renta de hârtiă austriacă	88.50
Renta de argintŭ austriacă	89.08
Renta de aurŭ austriacă	109 40
Losurĭ din 1860	140.25
Acţiunile băncei austro-ungare	972 —
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	345.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	303.75
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.53
Napoleon-d'orĭ	9.30
Mărcĭ 100 imp. germane	57.42½
Londra 10 Livres sterlinge	116.80

Dela comitetul central electoral al comit. Braşov.

Nr. 27—1890. 361,3—2

Publicaţiune.

Avêndŭ în vedere, că conformŭ rescriptului prea înaltŭ alŭ Escelenţei sale d-lui preşedinte alŭ dietei ungare de dato 11 Iunie a. c. Nr. 3372—1887/92 Mihaile de Maurer, deputatulŭ cercului Hermanŭ (1-u) din comitatulŭ Braşovŭ, a renunţatŭ de a representa mai departe acelŭ cercŭ, în urma conclusului luatŭ de dieta amintită în 10 Iunie a. c. Nr. 4021—1890 s'au provocatŭ subsemnatulŭ comitetŭ centralŭ electoralŭ, din partea preşedintelui dietei, a dispune în cerculŭ primŭ cele necesare pentru alegerea unui nou deputatŭ.

Comitetulŭ centralŭ electoralŭ a determinatŭ ca diuă pentru alegerea ce este a se îndeplini în acestŭ cercŭ electoralŭ, pe periodulŭ 1890—1892 supusŭ acestui comitetŭ centralŭ electoralŭ, pe basa §-lui 57 art. de lege XXXIII din anulŭ 1874, diua de *6 Iulie a. c.*

Pentru conducerea alegerei şi pentru adunarea voturilorŭ se esmite în acestŭ cercŭ următórea comisiune cu loculŭ de alegere Hermanŭ:

Carolŭ Schnell de preşedinte,
Wilhelm Schmidts de vice-preşedinte,
Petru Horvath secretarŭ,
Ioanŭ Găvruşŭ de secretarŭ locţiitor,
Stefanŭ de Domokos de secretarŭ locţiitorŭ.

Pentru darea voturilorŭ cu referinţă la singuraticile comune s'a statoritŭ următorulŭ şirŭ:

1. Hermanŭ.	6. Târlungenii.
2. Sâmpetru.	7. Satulungŭ.
3. Prejmerŭ.	8. Cernatulŭ.
4. Purcărenĭ.	9. Turcheşulŭ.
5. Zizinu.	10. Bácsfalu.

Alegerea se începe în diua de *6 Iulie a. c. 8 óre înainte de prândŭ.* Fiesce-care alegĕtorŭ cercualŭ póte recomanda candidaţĭ dietalĭ, acéstă recomandaţiune trebue sĕ se dea în scrisŭ preşedintelui pentru alegerĭ, séu în diua dinainte de alegere, séu la o jumĕtate de óră după începerea alegerei.

Décă preşedintele pentru alegerĭ ordonéză votarea în sensulŭ legei, atuncea aceea începe diminéţa la 9 óre.

Votisarea se face publicŭ şi nominalŭ amĕsuratŭ §-lui 75 articul. de lege XXXIII anulŭ 1874 şi §§-lorŭ ce stau în legătură cu acesta.

Ceea ce se aduce la cunoscinţa tuturora cu acea observaţiune, că alegerea se va efeptui în casa comunală a respectivului locŭ de alegere, şi că este opritŭ a veni la alegere cu bâte séu arme.

Din şedinţa comitetului centralŭ electoralŭ alŭ comitatului Braşovŭ, ţinută în 18 Iunie 1890.

Iuliu de Roll m. p.	Dr. Frideric Jekel m. p.
consiliarŭ regiu, vice-comite şi preşedintele comitetului centralŭ.	protonotarŭ onorarŭ ca actuarŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross,** şi în librăria **Nicolae Ciurcu.**

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ accelleratŭ.	Trenŭ accelleratŭ	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11.07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
	2.32	7.11	3.09	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriş			6.59	6.11
Ghirbĕu			7.11	6.28
Nădĕşel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Cluşiu	6.02	10.35	7.39	7.04
	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriş	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9 56	11.27
Vinţulŭ de susŭ		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teiuşŭ	8.37	2.14	10.39	12.26
	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelŭ		2.49	11.20	1.54
Blaşiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copşa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediaşŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighişóra	11.06		1.50	5.39
Haşfalĕu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apaţa	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Braşovŭ	2.23		5.20	10.31
	2.33		5.30	
Timişŭ	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucuresci	9.30		11 30	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de pers.	Trenŭ accelleratŭ.	Tren de persóne
Bucuresci	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
Timişŭ	1.37		4.50	9.41
Braşovŭ	2.13		5.50	10.17
	2.43	4.—		10.32
Feldióra	3.12	4.44		11.04
Apaţa	3.32	5.20		11.30
Augustinŭ	3.47	5.47		11.51
Homorodŭ	4 20	6.35		12.27
Haşfalĕu	5.25	8.12		1.35
Sighişóra	5.45	8.47		1.59
Elisabetopole	6.12	9.29		2.32
Mediaşŭ	6.33	10.10		2.59
Copşa mică	6.46	10.32		3.13
	6.48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa		11.01	12.04	3.33
Blaşiu	7.22	11.37	12.32	4.03
Crăciunelŭ		11.52	12.44	4.14
Teiuşŭ	7.51	12.23	1.06	4.36
	7.58	1.23	1.30	5.06
Aiudŭ	8.15	1.50	1.54	5.24
Vinţulŭ de susŭ		2.20	2.16	5.45
Uióra		2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8 45	2.46	2.39	6.08
Ghirişŭ	9.16	3.33	3.15	6.42
Apahida		5.—	4.32	7.52
Cluşiu	10.36	5.28	4.53	8.10
	10.48	6.05	5.30	8.30
Nădăşelŭ		6.26	5.48	8.50
Ghîrbău		6.42		9.05
Aghireşŭ		6.58	6.11	9.19
Stana		7.24		9.43
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	10.02
Ciucia	12.31	8.27	7.12	10.41
Bucia		8.49		10.56
Bratca		9.08		11.13
Rév	1.10	9.28	7.51	11.32
Mezö-Telegd	1.36	10.04	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.41
	2.08	11.06	8.47	1.09
P. Ladány	3.31	1.19	10.09	3.03
Szolnok	5 11	3.31	11.51	5.10
Budapesta	7.15	6.35	1.55	8.15
	8.40	6.50	2.25	10.40
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ accelleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
	Trenŭ omnibus 2.20	4.10	5.50
Glogovaţŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulişŭ	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6.52
Conop		5.38	7.17
Bĕrzava		5.53	7.33
Soborşinŭ		6.15	8.20
Zamŭ		6.58	8.49
Gurasad.		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăştia		9.12	11.14
Şibotŭ		9.34	11.39
Vinţulŭ de josŭ		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teiuşŭ		10.44	12.58

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ accelleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Teiuşŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vinţulŭ de josŭ		1.56	5.44
Şibotŭ		2.23	6.06
Orăştia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.53	7.26
Branicica		4.18	7.48
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamŭ		5.21	8.48
Soborşinŭ		5.56	9.17
Bĕrzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38
Paulişu	Trenŭ omnibus 6.06	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaţ	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5.50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Copşa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	T. de p.	Tr. omn.
Copşa-mică	4.05	10.47	7.10
Şeica mare	4.35	11.17	7.43
Lómneşŭ	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12.29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copşa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneşŭ	8.30	5.25	10.40
Şeica mare	9.05	5.55	11.10
Copşa-mică	9.34	6.20	11.35

Cucerdea-Oşorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheţa	3.25	8.50	3.29
Ludoşŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Miraşteu	5.11	10.35	5.34
Oşorheiu	5.30	10.54	5.35
	5.50	4.58	
Reghinul-săs.	7.25	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	7.24	5.54	10.20
Miraşteu	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9.02	7.28	11.53
Ludoşŭ	9.35	7.41	12.06
Cheţa	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Unied.-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria	10.10

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

	T. d. p.	T, omn.	T. omn.
Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Haţegŭ	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.15
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Baniţa	11.26	3.30	7.43
Petroşenĭ	12.—	4.02	8.15

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

	T. omu.	T. omn.	T. omn.
Petroşenĭ	6.05	10.42	4.03
Baniţa	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Haţegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Aradŭ—Timişóra

	T. omn.	T. omn.
Aradŭ	6.18	4.18
Aradulŭ nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.06
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

	T. omn.	T. omn.
Timişóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirişŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirişŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

	T. omn.
Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

	T. omn.
Bistriţa	1.16
Ţagŭ-Budatelecŭ	4.50
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	5.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighişórá	10.52	5.28

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşov.